

Behandlingen af disse Lovforslag, og den Udtalelse, der kom fra den forrige Taler, bekræftede jo denne min Forventning. Under disse Omstændigheder finder jeg mig ikke opfordret til at opholde Tinget ret længe med Bemærkninger om det foreliggende Lovforslag, men da det jo dog var muligt, at man kunde vedtage under en eller anden Form en Del af dets Indhold, skal jeg dog tillade mig et Par korte Bemærkninger. Hvad angaar den af den sidste ærede Taler omtalte § 8, da deler jeg ikke hans formelle Betænelighed, at det kunde være i Strid med Grundloven at give Finansministeren en saadan Bemyndigelse ved Lov. Det forekommer mig, at det er en Lov, hvorved man bemyndiger Finansministeren til i et bestemt Øjemed at optage Statslaan. Men jeg tilstaar, at det nok vilde forekomme mig rigtigt, at man vilde sætte en vis Begrænsning for denne Myndighed og altsaa fastsætte et vist Beløb, til hvilket Finansministeren i saa Henseende kunde gaa, og det vilde maaste yderligere være rigtig overhovedet kun at give Loven Gyldighed for en vis Aarrække, dersom man overhovedet vil gaa ind paa det foreliggende Lovforslag. I øvrigt tror jeg, at de, som interessere sig for de paagældende private Jærnbaneanlægs Fremme, ikke skulle være altsor utilbøjelige til at gaa ind paa denne § 8, thi det er jo temmelig klart, at de ville have betydelig større Udbytte til at saa deres Ønsker gennemførte, naar § 8 bliver vedtagen, end hvis den ikke vedtages. Derimod er jeg ganske uenig med den ærede Taler, naar han fandt det ønskeligt, at det Tilskud, som Statskassen tilfører, skulde være betydelig større, idet jeg mener, det er altsor højt. Jeg gaar ud fra, at de Jærnbaner, som denne Lov nærmest har for Øje, ere lignende mindre Lokalbaner som de, der siden 1881 er anlagt adskillige af, den nordfynske Bane, Randers—Hadsund Banen, Hads—Ring Banen, Horsens—Juelsminde Banen, Horsens—Tørring Banen og Vejle—Give Banen. Det forekommer mig, at det vilde ikke være unaturligt, om man stillede sig paa et noget lignende Standpunkt overfor saadanne fremtidige Baner, som man der har gjort. Naar man spørger om, hvor stort et Tilskud Statskassen har givet til disse Baner, saa vil man finde, at det kun har udgjort omtrent 10 pCt. af den virkelige Anlægs kapital, for enkelte lidt mere og for andre lidt mindre. Den eneste Bane, der danner Undtagelse, er Vejle—Give Banen, hvor man paa Grund af de vanskelige Terrainforhold gav et særligt Tilskud. Jeg kan ikke nøje opgøre Forholdet, da der endnu ikke forelig-

ger for mig Beretning om Anlægs kapitalens virkelige Størrelse og Ekstraproportionsudgifternes Størrelse, men jeg gaar ud fra, at det stiller sig omtrent som ved andre Baner, hvor Statstilskuddet, selv hvor der er særlig ekstraordinære Forhold til Stede, næppe kommer stort op over 16 pCt. Jeg vil derfor for mit Vedkommende spørge, om der virkelig skulde være Grund til nu, naar man ser hen til andre lignende Baneanlæg, at give et saa betydeligt Tilskud som 25 pCt. af Anlægs kapitalen. Selv om jeg maatte erkende, at det er sandsynligt, at de hidtil anlagte Jærnbaner ere nogle af dem, der have haft de forholdsvis heldigste Betingelser for at komme frem, og det altsaa kan være vanskelige for andre i øvrigt nogenlunde lige stillede Baner at komme frem og hjælpe sig igennem med det samme Tilskud, tror jeg dog, at man maa betænke sig paa at gaa saa højt op som til 25 pCt. af Anlægs kapitalen eller $\frac{1}{4}$. Jeg vilde for mit Vedkommende være meget utilbøjelig til at gaa ud over $\frac{1}{8}$, men i og for sig vilde jeg finde $\frac{1}{8}$ nok saa passende. Naar § 6 bestemmer, at der forbeholdes Staten Ret til efter Forløbet af 25 Aar fra Banens Aabning at regne at overtage Baneanlæg med Tilbehør mod Udredelsen af et Vederlag lig det 20dobbelte af Gennemsnittet af Anlægets Nettoudbytte i de sidste 3 Aar, saa kunde jeg være fristet til at spørge, hvorledes denne Beregning skal gøres, naar Nettoudbyttet bliver negativt — vi have jo des værre allerede Baner i Drift, som give et negativt Driftsudbytte. Men jeg vilde overhovedet finde det lidt ønskeligt, om Staten kom til at belempres med Overtagelsen af Baner til senere Tider, og jeg vil derfor i og for sig finde det hensigtsmæssigt, om man forbeholder ikke blot Staten, men ogsaa vedkommende Amtsraad at overtage Baneanlægget. Det kunde være, at dette kunde finde sig besøjet til af Hensyn til lokale Interesser at overtage en Banes Drift, hvor Staten ikke fandt nogen som helst Anledning til at overtage den. Jeg skal i Øjeblikket indskrænke mig til disse korte Bemærkninger.

Alberg: Naar man gennemlæser de saavel i dette Ting som i det andet Ting allerede forelagte Lovforslag om Anlæg af Jærnbaner for Statens Regning, vil man nok kunne antage, at ved disse Lovforslags Gennemførelse vil Statens Opgave med Hensyn til Jærnbaneanlæg i alt Fald i en nær Fremtid vistnok kunne anses for at være løst, og at derfor de tilbageværende Jærnbaneanlæg vistnok maa udføres for privat